

Προς
Εφημερίδα «Η Καθημερινή»
Εθν. Μακαρίου-Φαληρέως 2
Ν. Φαληρο 185 47

25-9-2012

Θέμα: Τα σωζόμενα πρωτότυπα αντίτυπα της «Χάρτας της Ελλάδος» του Ρήγα Βελεστινλή

Κύριε Διευθυντά,

Στην έγκριτο εφημερίδα σας δημοσιεύθηκε στις 19 Σεπτεμβρίου 2012 άρθρο της κας Ελεάνας Κολοβού με τίτλο «Οι χάρτες, εκτός από όργανα πληροφόρησης, είναι έργα τέχνης», όπου στο τέλος του άρθρου αναγράφεται μια ιστορική ανακρίβεια σχετικά με τον αριθμό των σωζομένων πρωτοτύπων της «Χάρτας της Ελλάδος» του Ρήγα. Συγκεκριμένα σημειώνεται ότι στην έκθεση Χαρτών στο Ίδρυμα Θεοχαράκη είχε εκτεθεί και αντίτυπο της Χάρτας του Ρήγα Βελεστινλή και ότι εκτεθέν αντίτυπο «αποτελεί ένα από τα τρία πλήρη δωδεκασέλιδα αντίγραφα που έχουν διασωθεί (ένα από αυτά εκτίθεται μόνιμα στο Εθνικό Ιστορικό Μουσείο)».

Προς ενημέρωση των αναγνωστών σας γίνεται γνωστό ότι, όπως έχουν δείξει οι έρευνές μας, έχουν επισημανθεί και καταγραφεί μέχρι σήμερα συνολικά 51 αντίτυπα στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό, εκ των οποίων τα περισσότερα είναι πλήρη.

Προσθέτουμε προς ενημέρωση ότι στον ελληνικό χώρο υπάρχουν πολλά αντίτυπα της «Χάρτας». Στην Αθήνα βρίσκονται στο Πολεμικό Μουσείο, στην Εθνική Βιβλιοθήκη, στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη, στη Βιβλιοθήκη Βουλής, στο Μουσείο Μπενάκη, στην Τράπεζα Ελλάδος, στην Αθηναϊκή Λέσχη, στη Συλλογή Λοβέρδου, στη Συλλογή Β. Μελά, στη Βιβλιοθήκη του Ίδρύματος Αλεξάνδρου Ωνάση, στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, στην ιδιωτική συλλογή του κ. Νικήτα Σταυρινάκη. Επί πλέον υπάρχουν πρωτότυπα αντίτυπα της «Χάρτας» του Ρήγα, στην Ύδρα, στην Τήνο, στην Ανδρο, στο Ηράκλειο Κρήτης, στο Βελεστίνο (γενέτειρα του Ρήγα), στο Καπέσοβο Ηπείρου, στην Κοζάνη και στη Θεσσαλονίκη. Ακόμη πρωτότυπα αντίτυπα υπάρχουν και σε βιβλιοθήκες του εξωτερικού, όπως της Βιέννης, του Λονδίνου, του Βερολίνου, του Βουκουρεστίου, της Στοκχόλμης, του Παρισιού, της Μόσχας, του Πανεπιστημίου Harvard

Σχετικά για τα αντίτυπα της «Χάρτας» μπορεί κανείς να δει στις εργασίες: Γ. Σχινάς, «Η "Χάρτα" του Ρήγα: Σωζόμενα αντίτυπα και περιγραφή τους», *Υπέρεια*, τόμ. 3, Πρακτικά Γ' Διεθνούς Συνεδρίου Φεραί-Βελεστίνο-Ρήγας», Αθήνα 2002, σελ. 965-979, και Δημ. Καραμπερόπουλος, «Τα σωζόμενα πρωτότυπα αντίτυπα της "Χάρτας της Ελλάδος" του Ρήγα-Συμπλήρωση», *Υπέρεια*, τόμ. 5, Πρακτικά Ε' Διεθνούς Συνεδρίου «Φεραί-Βελεστίνο-Ρήγας», Αθήνα 2010, σελ. 891-895.

Ενδιαφέρουσα ωστόσο είναι η παρατήρησή μας πως μόνο η "Χάρτα της Ελλάδος" σώζεται σε τόσα πολλά αντίτυπα, που αναφέρθηκαν παραπάνω, ενώ τα υπόλοιπα έργα του Ρήγα Βελεστινλή, «Φυσικής απάνθισμα», «Σχολείον των ντελικάτων εραστών», «Ο Ηθικός τρίπους», «Νέος Ανάχαρσις», εικόνα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, χάρτες Βλαχίας και Μολδαβίας, σώζονται σε ελάχιστα αντίτυπα μετρούμενα στα δάκτυλα του ενός χεριού.

Με εκτίμηση

Δρ. Δημήτριος Καραμπερόπουλος
Πρόεδρος Επιστημονικής Εταιρείας Μελέτης

Φερών-Βελεστίου-Ρήγα